

บทคัดย่อ

T 159882

ชื่อภาคานิพนธ์ : กระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อการเอาชนะความยากจน
อย่างยั่งยืน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลเสียว กิ่งอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ
จังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อผู้เขียน : นายวิเชียร พลสยม
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
ปีการศึกษา : 2547

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาแผนแม่บทชุมชนเพื่อการเอาชนะความยากจนอย่างยั่งยืนในทัศนะของชุมชน 2) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนแม่บทชุมชน 3) เพื่อศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน 4) เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อเอาชนะความยากจนอย่างยั่งยืน โดยทำการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องในฐานะเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลคนสำคัญ จำนวน 15 คน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ นอกจากนั้นยังเก็บข้อมูลจากเอกสารและมีการสังเกตประกอบด้วย ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ควบคู่บริบทและใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบ

ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนจะต้องมีการศึกษาประวัติศาสตร์ของชุมชนเพื่อจะได้นำบทเรียนในอดีตมาเป็นข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นแผนในอนาคตให้คนเกิดสำนึกรักท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาภูมิปัญญาของชุมชน รู้จักตนเองเพิ่มมากขึ้น แผนที่เกิดขึ้นจะต้องสามารถปฏิบัติได้จริงเพื่อปรับปรุงตัวเองไปทีละขั้นอย่างต่อเนื่อง สร้างงาน ลดต้นทุนการผลิต ลดรายจ่าย มีความประหยัดทำให้เกิดรายได้ตลอดปี ลดการใช้สารเคมีเพื่อดูแลสุขภาพใส่ใจในสิ่งแวดล้อม ไม่เอาเงินเป็นตัวตั้ง ไม่รอคอยการช่วยเหลือจากภายนอกมีการแลกเปลี่ยนกันชุมชน คนในชุมชนสามารถปฏิบัติตามได้ เกิดการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมสร้างรูปธรรมของความสำเร็จ พัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง มีแผนการจัดสวัสดิการแก่ผู้ยากลำบากรวมตัวกันเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนดูงาน นำบทเรียนที่ดีมาปรับใช้ในครอบครัวและชุมชนของตนได้

T 159882

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนแม่บทชุมชน หน่วยงานและผู้นำบางส่วนยังไม่เชื่อมั่นการทำงานขององค์กรภาคประชาชน ยึดติดและเคยชินกับการทำงานในระบบเก่าที่รอการสั่งการ บางคนขัดขวางการทำงานเพราะกลัวชาวบ้านมีความรู้ เกิดการตรวจสอบตนเองจะเสียผลประโยชน์ คนในชุมชนและผู้นำบางคนไม่ดำเนินงานตามแผนอย่างจริงจัง หวังผลประโยชน์และค่าตอบแทนจากการทำงาน วิทยากรมีประสบการณ์น้อย การประสานงานไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการจัดทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อเอาชนะความยากจนอย่างยั่งยืน คือแผนที่ไม่เขียนไว้สูงเกินไปคนในชุมชนดำเนินการเองได้ เป็นแผนเพื่อการทำมาหากิน โดยต้องช่วยกันผลักดันให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและจริงจัง กรรมการต้องมีการสรุปบทเรียนการทำงาน จัดระบบการติดตามเพื่อกระตุ้นให้เกิดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง พัฒนาวิธีการทำงานขยายผลกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน หน่วยงานต้องเชื่อมั่นและให้เกียรติชาวบ้านสนับสนุนให้สามารถดำเนินการเองได้ ต้องจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนทั้งด้านกระบวนการและงบประมาณในการจัดทำแผนแม่บทชุมชน เกิดการรับรองสถานภาพการทำงานของเครือข่ายองค์กรชุมชน การจัดทำสื่อเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการขยายผลในวงกว้าง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ การปลูกกระแสสังคมให้มีการสร้างจิตสำนึกรักชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานควรปรับทัศนคติและวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันของเครือข่ายภาคประชาชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการสนับสนุนให้เกิดการจัดทำแผนแม่บทชุมชนเชิงคุณภาพในทุกตำบล รวบรวมและสังเคราะห์แผนแม่บทชุมชนเป็นแผนพัฒนาประเทศ พัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้มแข็ง จัดทำชุดองค์ความรู้ประสบการณ์ของชาวบ้าน เกิดระบบการสนับสนุนองค์กรภาคประชาชนในเชิงนโยบาย การปฏิรูปสื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของสังคม

ABSTRACT

TE 159882

Title of Research Paper : Sustainable Poverty Alleviation Planning Formulation
Process : A Case Study of Tambol Seaw, Posisuwan
District, Sisaket Province
Author : Mr. Wichien Polsayom
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2004

This study had four objectives as follow:

1. to study community opinion towards the sustainable poverty alleviation planning formulation,
2. to study process and participation in community planning,
3. to study results of community planning process,
4. to study problems, obstacle and recommendation in the sustainable poverty alleviation planning formulation. The data was collected by using In-depth interview from 15 persons and also using data from document and observation. Data was analyzed by using content analysis and descriptive statistics.

Results

It was found that the study of community history should be done so that we could use the past experience to set the plan and make the local people love and appreciate with the development of community knowledge, knowing themselves more. In addition, the plan should be practical and could be used to improve continuously step by step, create work, reduce production cost and expense, cost saving, increase more revenue all year, avoid using chemical, take care of the environment, non-money oriented, not waiting for external support, exchange idea in community, practically for people in community, setting the group to do the activities, creating the objective achievement, develop strong group, planning welfare for the poor, creating the network to study and exchange idea among each other, bring the best practice to use in own

family and community.

TE 159882

Problem and obstacle in setting the poverty alleviation plan were some functions and leaders were not confident with the working of population organization. They got used to working in the old system by waiting for direction. In addition, some of them did not cooperate because they were afraid that the local people would know more than them and they might lose all the benefit. Moreover, community people and some leader did not follow the plan seriously but waiting for the benefit. The trainer had less experience. The cooperation was unclear and not continuously.

Recommendation

The plan should be practical so that community people could use and follow the plan continuously and seriously. The committee should give feedback after finishing work. The followed up system should be done. The successful activities should be shared so that they could learn more. The responsible function should give credit to the community members so that they could operate by themselves. The working process and budget should be provided to create the sustainable poverty alleviation plan, accept the community organization network, and provide the material for learning.

Moreover, creating the feeling of local community loving. The responsible function should improve the attitude and working method to participate in the community network and local administration authorities equally. The quality poverty alleviation plan should be supported and changed to the country development plan. The people network development should be strong, the local experience should be created. The government should support the people organization policy. Finally, mass media should be improve in order to support social learning.